

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudcem Mgr. Martinem Prokopem v hlavním líčení konaném dne 29. září 2020

takto:

Obžalovaný

[celé jméno obviněného], narozen [datum] v [příjmení] [příjmení], Slovenská republika, majitel [právnícká osoba] [anonymizováno], trvale bytem [adresa obviněného],

je vinen, že

dne 7. 7. 2020 v době od 21:43 hodin do 23:56 hodin v okrese [obec] a [obec], kde byl na dálnici D3 v km 70 ve směru jízdy od [obec] na [obec] kontrolován hlídkou Celní správy, jako řidič nákladní soupravy tvořené tahačem tov. zn. Iveco, [anonymizováno] [číslo], a návěsu zn. Krone, německé [registrační značka], měl v tachografu vozidla místo své karty řidiče vloženou kartu [číslo] vydanou na jméno [jméno] [příjmení], na kterou tak neoprávněně načel data o této jízdě,

tedy

získal přístup k nosiči informací a neoprávněně na něj vložil data,

čímž spáchal

přechin neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku,

příčemž podle § 46 odst. 1 trestního zákoníku se upouští od potrestání obžalovaného.

Odůvodnění:

I. Důkazní situace

1. Dokazováním v hlavním líčení byl zjištěn skutkový stav tak, jak je popsán ve výrokové části tohoto rozsudku. V hlavním líčení byl vyslechnut obžalovaný [celé jméno obviněného]. Jako svědek byl slyšen [jméno] [příjmení], čten byl úřední záznam o podaném vysvětlení svědka [jméno] [příjmení]. Dále byly provedeny listinné důkazy, jejichž podstatný obsah je citován níže.

2. Obžalovaný [celé jméno obviněného] soudu uvedl, že je jednatelem společnosti [právnícká osoba], kdy jeho měsíční příjem činí cca 40.000 Kč, ale splácí řadu dluhů. Měl dva automobily, nyní si pořídil třetí vozidlo. Je si vědom toho, co se stalo, byl to omyl. Byl měsíc doma. Následně mu zavolal řidič, svědek [jméno] [příjmení], který byl nemocný a potřeboval vystřídat. Vystřídal jej, ale neuvědomil si, že má v peněžence vloženou jeho kartu, kterou vyzvedával před třemi dny v autě. Vložil ji do peněženky ke své kartě a zapomněl na ni. Pak nastoupil do jiného auta, spěchal a omylem do tachografu vložil cizí kartu. Nešlo o úmysl, jeho karta byla čistá, neměl důvod registrovat kartu jiného řidiče. Naposledy totiž řídil dne 8. 6. 2020, poté již ne. Nosí brýle na čtení, má cca 2+ dioptrie, ale když odkliknul informace na tachografu, neměl je na sobě. Činí tak automaticky, nekontroluje to. Informace se zobrazí na 10 vteřin, pak se zadá opakovaně OK, neboť v přístroji je vše přednastavené. V peněžence má několik karet, mimo jiné také kartu na stahování firemních údajů. Onen den [jméno] [příjmení] opravoval auto, chtěl si zajet domů pro věci, ale stal se mu úraz, kdy se nemohl již vrátit. Proto mu volal, aby vyzvedl jeho kartu. Nebyl důvod karty měnit, měl v plánu stihnout pauzu tak, jak je stanovena.

3. Svědek [jméno] [příjmení] soudu uvedl, že že příležitostně pracuje pro firmu [právnícká osoba], jako řidič kamionu. Kartu k tachografu nosí obvykle v peněžence. Byli s obžalovaným domluveni na nějaké opravě. Vozidlo bylo odstavené, měl jej připravit k dalšímu provozu. Kartu dal do vozidla do tachografu, pak musel odejít pro náhradní díly a kartu nechal v autě. [příjmení] si ale zlomil kotník, nemohl se k vozidlu vrátit a karta zůstala uvnitř. Karta se do tachografu vkládá čipem seshora a fotografií zespod, pokud by seděl na sedačce, fotografii by viděl. Na displeji se pak zobrazuje jméno řidiče, ale dělá to již automaticky, nekontroluje to. Nikdy si ve firmě karty nepůjčovali. Ví, že obžalovaný nosí brýle na čtení, když potřebuje něco napsat nebo přecíst na telefonu.

Z úředního záznamu o podaném vysvětlení svědka [jméno] [příjmení] vyplývá, že tento jako člen mobilního dohledu Celního úřadu pro Jihočeský kraj vykonával službu na území okresu [obec]. Inkriminovaného dne ve 23:55 hodin navedli ke kontrole kamion, kdy v řidiči byl po předložení dokladů ztotožněn obžalovaný [celé jméno obviněného]. Při kontrole tachografu zjistil, že je tam vložena karta na jiné jméno, než je jméno řidiče. Kontrolou načtených dat v programu TAGRA pak zjistil, že se jedná o kartu [jméno] [příjmení]. Obžalovaný se vyjádřil tak, že cizí kartu vložil do tachografu omylem a stejně tak omylem na ni jel. Kartu dobrovolně vydal.

4. Dále byl proveden důkaz úředními záznamy PČR a Celního úřadu pro jihočeský kraj o provedené kontrole, protokolem o ohledání místa činu včetně fotodokumentace, protokolem o vydání věci a vrácení věci týkající se karty do tachografu na jméno [jméno] [příjmení] a dále důkaz dokumenty k vozidlům, kterými jsou přehled o použití vozidla (č. l. 21 spisového materiálu), přehled o kontrole norem (č. l. 22 spisového materiálu), protokol o provedení státního odborného dozoru provozování nákladní dopravy (č. l. 23 spisového materiálu), podrobný rozpis aktivit řidiče (č. l. 24-25 spisového materiálu), přehled použitých vozidel (č. l. 26 spisového materiálu), protokol o udělení licence (č. l. 27 spisového materiálu) a nákladový list (č. l. 28-29 spisového materiálu). Závěrem byl proveden důkaz výpisem z obchodního rejstříku společnosti [právnícká osoba] a osobními výkazy obžalovaného. Z těchto se zjišťuje, že obžalovaný nebyl v minulosti soudně projednáván, byl v 7 případech řešen pro drobné přestupky na úseku BESIP. Součástí spisu je též trestní příkaz Okresního soudu v Táboře ze dne 4. 8. 2020 č. j. 3T 78/2020 – 40 a odpor obžalovaného včetně jeho doplnění.

II. Skutková zjištění a jejich právní hodnocení

5. Na základě výše uvedených důkazů, provedených v hlavním líčení, dospěl soud k závěru o vině obžalovaného.

Argumentaci obhajoby, týkající se postihu [právnícká osoba] [anonymizováno], ve správním řízení, která údajně brání stíhání obžalovaného [celé jméno obviněného] jako jejího jednatele v řízení trestním (čl. 42 spisu p. v., bod II. vyjádření obhájce), je nutno bez dalšího odmítnout. Překážka ne bis in idem nepokrývá situaci, kdy je totožnost obviněného v trestním řízení a obviněného v řízení správním odlišná, byť by obviněný byl i jednatelem firmy, která byla přestupkově projednávána.

Mimoto, neshoduje se ani totožnost skutku, o němž bylo rozhodnuto. Totožný je pouze předmět ochrany právních norem. Objektem, chráněným zákonem o silniční dopravě i trestním zákoníkem, je dohled nad dodržování povinných přestávek v řízení a tím snížení nebezpečí nehod, způsobených unavenými řidiči kamionu. [právnícká osoba], byla jako dopravce sankcionována pro porušení § 35 odst. 2 písm. h) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě. Byla uznána vinnou pro to, že nezajistila, aby řidič řádně vedl záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku. Obžalovaný [celé jméno obviněného] je však stíhán pro přečin neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku. Jeho znakem není nezajištění plnění povinnosti řidiče dopravcem, ale neoprávněně vložení dat do přístroje, který je má zaznamenávat.

6. Otázka, kterou soud řešil, byla jiná. Obžalovaný [celé jméno obviněného] nijak nerozporoval objektivní stránku žalovaného skutku, avšak jeho spáchání odůvodňoval svým omylem. Proto bylo v daném případě třeba zhodnotit všechny okolnosti, na základě kterých bylo možné spolehlivě posoudit jeho zavinění. Zda jednal v nepřímém úmyslu, ve smyslu § 15 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku (neboť § 230 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku je samostatná skutková podstata a jedná se o úmyslný trestný čin), či jednal jen z vědomé nedbalosti dle § 16 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

7. Obžalovaný [celé jméno obviněného] je podle vlastního vyjádření (i evidenční karty řidiče) již cca 30 let řidičem z povolání. V jejichž průběhu získal nepochybně nejen zkušenosti řidičské, ale i obchodní, neboť se stal od roku 2016 majitelem a jediným jednatelem společnosti působící v autodopravě. Z toho lze dovozovat, že vložení karty řidiče do tachografu vozidla je pro něj rutinní záležitost. Sám uvádí, že v této věci proškoluje své zaměstnance. Soud provedl k důkazu manuál [právnícká osoba], který popisuje detailně princip záznamového zařízení, nakládání s tachografy a tachografovými kartami. Z něho je zřejmé, že se na displeji všech typů přístrojů zobrazuje jméno držitele karty. To ostatně obžalovaný sám připouští na čl. 69 spisu. Jak zmiňovaná příručka, tak i policejní úřední záznam na čl. 35 spisu a soudem slyšený svědek [příjmení] potvrzují, že karta řidiče je vkládána do tachografu čipem vzhůru. Fotografie je tedy jasně viditelná, neboť karta je řidičem při vstupu uchopena z protilehlé strany. Údaje o držiteli karty vidí řidič před sebou. Je tedy zřejmé, že obžalovaný, i kdyby omylem z přihrádky peněženky vytáhl kartu řidiče [příjmení], měl možnost vidět fotografii na její lící straně v okamžiku, kdy ji vkládal do tachografu. Obžalovaný a svědek [příjmení] si mimoto na fotografiích nejsou vůbec podobní. Ani samotné karty řidiče nejsou na první pohled totožné, graficky i uvedenými údaji. Na kartě řidiče svědka [příjmení] je v dolní části šestnáctimístný kód a dále uvedena celá jeho adresa. Na kartě řidiče obžalovaného toto ve spodní části chybí, chybí zde i označení na pravé části lící strany (viz čl. 36 spisu).

8. Dále, obžalovaný [celé jméno obviněného] tvrdí, že několikakrokový postup při vložení karty do tachografu a své registrace pro účely zaznamenávání časových úseků cesty prováděl mechanicky. Špatně viděl, neboť má +2 dioptrie na jednom a +2,2 dioptrie na druhém oku a při vkládání karty si nevzal brýle. Soud konstatuje, že při hodnotách +0,25 až +3,0 dioptrií dalekozrakosti se hovoří ještě o lehké vadě. Nejčastější je dalekozrakost ve výši od +2 do +6 dioptrií. S takovým handicapem - na spodní hranici obvyklého poškození zraku - mohl podle

mínění soudu i bez brýlí zaznamenat potřebné údaje na jasně viditelném displeji tachografu s velkými literami. Displej se spatřuje na policejních snímcích 16 a 17 na č.l. 18 spisu. Na displeji se mimoto v postupném sledu zobrazí nejen jméno řidiče (které celkovým počtem znaků neodpovídalo jménu obžalovaného), ale i datum poslední činnosti daného řidiče (opět nesouhlasící v označení dne ani měsíce). Jednotlivé kroky je třeba ručně potvrdit, případně zadat konkrétní údaje. Nejpozději tehdy musel obžalovaný zjistit, že používá cizí kartu. Musel být ostatně srozuměn i s tím, že může použít kartu [jméno] [příjmení], kterou měl v peněžence, pokud tvrdí, že nekontroloval, kterou z karet do tachografu vkládá. Je totiž málo uvěřitelné, že by současně opomněl nejen zkontrolovat údaje na tachografu, ale současně zapomněl vůbec na to, že má vedle sebe v dokladech dvě různé karty profesionálního řidiče, svoji a kolegy [příjmení]. Jeho firma přitom provozuje jen tři auta a karty si podle vyjádření svědka [příjmení] nepůjčují. Šlo tedy o neobvyklou záležitost. Kartu si obžalovaný uložil do peněženky údajně jen několik dní před tím a měl ji [příjmení] odevzdat. Karty řidiče kamionu jsou mimoto, dle zkušeností soudu z obdobných trestních věcí, pro ně v podstatě „druhé řidičské průkazy.“ V jistém smyslu důležitější, než řidičské průkazy samotné, neboť jejich neužívání/zneužití se poměrně přísně trestá.

9. Obžalovaný [celé jméno obviněného] byl krom toho motivován soustředit se na to, zda nezneužívá jinou kartu i jinak. Jak řečeno výše, není totiž jen řidič, ale současně je majitelem [právníká osoba] [anonymizováno]. Firma mohla být jako dopravce za jeho jednání sankcionována pokutou až 350 000 Kč a také, minimálně nepravomocně, sankcionována byla. Podle § 35 odst. 6 písm. b) zákona jí byla uložena pokuta 85 000 Kč (viz č.l. 43 spisu).

10. Soud tak měl před sebou na jednu stranu - způsobem podání - poměrně věrohodně vypovídajícího obžalovaného, jenž si zoufal nad vlastní údajnou nedbalostí. Zdůrazňoval, že neměl motiv kartu [jméno] [příjmení] zneužít, neboť poslední jízdu vykonal v červnu 2020 a destinací bylo Rakousko, kam měl údajně 6, 5 h jízdy. Byl tedy způsobilý řídit vůz se svou vlastní kartou, kterou měl u sebe. Nepřekročil před jízdou přípustnou dobu řízení.

Na druhou stranu soud učinil řadu na sebe navazujících zjištění, které hovoří o tom, že obžalovaný nemohl jednat z vědomé nedbalosti.

Pokud jde o motiv jeho jednání, nabízí se přirozeně hypotéza, že vyrazil do Rakouska na kartu [jméno] [příjmení], aby mohl po vyčerpání 9., max. 10. povolených hodin jízdy (nikoli 15., jak uvádí obžalovaný) se svou vlastní kartou (jako náhradní) pokračovat bez povinné přestávky v rámci tzv. denního odpočinku. Ponecháme-li ji stranou jako nepotvrzenou, je třeba uzavřít, že obžalovanému bylo z určitých důvodů prostě a jednoduše jedno, že se dopouští trestného činu. Nepřímý úmysl, ve smyslu § 15 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku, předpokládá i jen pouhé srozumění pachatele s možností spáchat trestný čin. Jde o tzv. nepravou lhostejnost pachatele k tomu, zda následek nastane nebo nenastane. Podle ustálené judikatury naopak při vědomé nedbalosti jednájící ví, že může způsobit porušit zákon, avšak nechce to a současně s tím není ani srozuměn. Vůbec s tím nepočítá jako s alternativou. Pokud bylo obžalovanému do takové míry jedno, na jakou kartu řidiče jede, že vědomě riskoval, že do přístroje vloží cizí kartu (tím, že mechanicky vytáhl jednu ze dvou, které měl v peněžence), že si neověřil údaje držitele ani na kartě, ani na monitoru tachografu (který zobrazuje jméno logicky právě proto, aby si řidič mohl ověřit, že registruje vlastní doklad), a ačkoli mu muselo být po léta známo, jak nakládat s kartou i s tachografem a jako majiteli dopravní firmy mu byla známa i striktní povinnost zaznamenávat časové úseky činnosti řidiče, nepohybujeme se již v oblasti nedbalostního jednání, ale nepřímého úmyslu. Jiná interpretace takovéhoho skutkového děje, kdy navzdory sofistikovanému systému ověřování dat, vkládaných do tachografu, pachatel tvrdí, že jednal v ne příliš pochopitelném řetězícím se omylu, který není schopen uvěřitelně vysvětlit, by byla nelogická a nesprávná. V důsledku by taková interpretace skutkového děje v obdobných případech, které se ve skutečnosti od jednání obžalovaného nijak neliší, soudní praxi v podstatě znemožnila účinnou aplikaci § 230 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku jako úmyslného trestného činu. Stejně lze argumentovat

v podstatě v jakékoli podobné trestní věci. Nedbalost předpokládá, že pachatel nechce zákon porušit, ani není srozuměn s tím, že by mohl. Obžalovaný [celé jméno obviněného] nemohl, stejně jako jiní řidiči stíhaní za projednávání přečin, ignorovat očividný rozpor mezi skutečností a údaji na kartě i displeji. Pokud nezkontrolovat žádný údaj a vyrazil na cestu, jednal s vědomím toho, že se může dopustit protiprávního jednání. Byl minimálně srozuměn s možností, že porušil zákon tím, že do tachografu, jenž je nosičem dat v informační technice, do kterého lze zaznamenávat (zapsat) údaje, vložil neoprávněně data. A to, i kdyby to nebyl jeho přímý úmysl. I kdyby mu jen bylo prostě lhostejné, na čí kartu jede.

Proto má soud za prokázané, že se v úmyslu nepřímém dopustil přečinu neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku.

III. Výrok o trestu a o náhradě škody

11. Byť jde o případ hraniční, soud se rozhodl, i s ohledem na některé shora uvedené skutečnosti, postupovat dle § 46 odst. 1 trestního zákoníku. Podle tohoto ustanovení lze upustit od potrestání pachatele, který spáchal přečin, jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a k dosavadnímu životu pachatele lze důvodně očekávat, že již pouhé projednání věci postačí k jeho nápravě i k ochraně společnosti.

12. Obžalovaný je ve svých 50. letech bezúhonnou osobou. Podle dikce zákonného ustanovení a doktríny není podmínkou upuštění od potrestání doznání obviněného k subjektivní stránce trestného činu. Cit.: „Pachatel se nemusí cítit vinen konkrétním trestným činem, např. protože jeho právní názor na věc je mylný, musí se ale doznat ke všem rozhodujícím skutkovým okolnostem případu.“ (Draštík a kol., Trestní zákoník: Komentář, Wolters Kluwer, Praha, 2015). Obžalovaný ve skutečnosti skutkové okolnosti činu doznal. Možná, že své jednání skutečně i vnitřně považuje za pouhou nedbalost. Nepochybně jej upřímně litoval a soud má za to, že si v budoucnu podobné jednání rozmyslí. Tomu může napomoci i peněžitá správní sankce, uložená jeho firmě, která může být v tomto momentě soudem vzata v úvahu. Obžalovaný je jednatelem malé, jednočlenné firmy. V nelehkém období jarní pandemie Covid-19 bezpochyby hospodářsky utrpěl. Sám argumentoval poměrně věrohodně tím, že chce firmu zachránit, nepřijít o dům, i když je poměrně zadlužen a příjem ze společnosti je jeho příjmem jediným. Zde tedy lze fakticky, nikoli právně uzavřít, že obžalovaný již jistým způsobem potrestán byl. Povahu a závažnost spáchaného přečinu ovlivňuje zavinění v nepřímém úmyslu. Jeho jednání skutečně mohlo hraničit s nedbalostí. Byly určovány také skutečnosti, že obžalovaný neohrozil fakticky silniční provoz tím, že by na cestu vyrazil unavený. Soudu se navzdory všemu v jednací síni jevil jako člověk v zásadě poctivý, který sice udělal chybu, ale jinak je osobou nenarušenou. Není tedy podle mínění soudu třeba na něj působit ani mírným trestem výchovným. Tedy podmíněným odsouzením, z něhož by se patrně osvědčil. Proto soud od potrestání obžalovaného upustil.

Nabyde-li toto rozhodnutí právní moci, uplatní se zákonná fikce, že se na obžalovaného hledí, jako by nebyl odsouzen (§ 46 odst. 4 trestního zákoníku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání do osmi dnů od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný omezen ve svéprávnosti, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho opatrovník a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocih je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve třech vyhotoveních.

Tábor 29. září 2020

Mgr. Martin Prokop
předseda soudu